

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012915
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123012915.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 18.10.2023, č.k.: 2PP/79/2023 - 60, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15.02.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., bytom C. D. XXX/XX, E., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, z 25.09.2023 na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 2T/34/2019 - 452 z 12. septembra 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/140/2019-484 zo 7. novembra 2019 podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona vo výmere 7 (sedem) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Odsúdený podanú sťažnosť odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 14.12.2023 nasledovne (skrátene):

Poukazuje na trestnú minulosť odsúdeného a na to, že vo vzťahu k predchádzajúcim odsudzujúcim rozhodnutiam sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený. Ďalej s poukazom na právnu vetu R 10/1974 uvádza, že aj napriek tomu, že súdy pri hodnotení páchatel'a môžu na skutočnosť, že bol páchatel' v minulosti odsúdený prihliadať, avšak závažnosť týchto skutočností je menšia, ako závažnosť tej skutočnosti, že bol páchatel' už odsúdený.

Ďalej poukazuje na charakter zahľadených trestných činov, kedy skutky v predchádzajúcej trestnej činnosti ani len s častí nesúvisia s odsúdením, voči ktorému bola podaná predmetná žiadosť o podmienenečné prepustenie. Má za to, že súd mal prihliadať aj na povahu spáchaných skutkov v kontexte s právnou vetou R 10/1974 a zároveň prihliadať aj na tú skutočnosť, že sa na odsúdeného má vo vzťahu k týmto skutkom prihliadať, ako keby nebol odsúdený.

Ďalšou skutočnosťou, na ktorú v kontexte odsúdení odsúdeného poukazuje je tá, že tento nebol od roku 2013 až do vydania odsudzujúceho rozhodnutia súvisiaceho s predmetnou žiadosťou znovu trestaný, pričom nespáchal ani len žiaden priestupok. Je názoru, že na všetky vyššie uvedené skutočnosti mal súd prihliadať a s týmito sa vysporiadať a nie len poukázať na predchádzajúce odsúdenia odsúdeného. K argumentácii prvostupňového súdu týkajúcej sa postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti obhajoba uvádza, že to, že odsúdený podal návrh na obnovu konania, ešte neznamená, že by nebol naplnený účel uloženého trestu. Odsúdený podal návrh na obnovu konania z dôvodov, ktoré mu umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky a rozsudok, v rámci ktorého prišlo k uloženiu

nepodmienečného trestu odňatia slobody prijal, a trest si do dnešného dňa riadne vykonáva. Je názoru, že nie je možné trestať ľudí za to, že využívajú svoje práva. Ak by tento názor akceptovali znamenalo by to, že po odsudzujúcom rozsudku by žiadna osoba nemohla podať opravný prostriedok, nakoľko by to automaticky znamenalo odmietnutie žiadosti na podmiennečné prepustenie. Odsúdenému bol uložený trest, ktorý akceptoval, to ešte ale neznamená, že s ním musí súhlasiť. Výhovný účel trestu je splnený práve v prípade odsúdeného. Po jeho nástupe do výkonu trestu je možné vidieť zlepšenie v jeho správaní, čo bolo potvrdené aj vykonanými dôkazmi. Týmto smerom prichádza k naplneniu výchovného účelu trestu a nie tým, či bude súhlasiť s uloženým trestom alebo nie. Osoba predsa nemusí súhlasiť s názorom súdu, ale môže ho akceptovať a uvedomiť si chybu a zmeniť svoje správanie. Uvedené je práve odzrkadlením účelu trestu.

V tomto smere poukazuje na odborný komentár, ktorý uvádza: „Úlohou spoločnosti je pritom uložiť len taký druh a výmeru trestu, pri ktorom bude splnený účel tohto trestu, ale zároveň budú dodržané aj zásady humanizmu, a to predovšetkým tak, že trest má spôsobiť len takú ujmu, akú vyžaduje splnenie účelu trestu. TZ teda vždy presne ustanovuje, aký druh trestu možno uložiť za konkrétny trestný čin a aké podmienky musia byť splnené na uloženie daného druhu trestu (napr. trest povinnej práce a trest domáceho väzenia možno uložiť len za prečiny, trest straty čestných titulov a vyznamenaní možno uložiť len za obzvlášť závažný zločin, trest straty vojenskej hodnosti a inej hodnosti možno uložiť len za spáchanie úmyselného trestného činu), aj v akej maximálnej, prípadne minimálnej výmere možno tento trest uložiť.“ (Trestný zákon I, 1. vydanie, 2010: O. Mularčík). Ďalej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/13/2019 zo dňa 08.04.2019.

Odsúdený podal návrh na obnovu konania, nakoľko boli naplnené skutočnosti uvedené v ustanovení § 394 Trestného poriadku, a nie preto, že nesúhlasil s uloženým trestom. Akceptovanie uvedeného názoru súdu by znamenalo, že od začiatku trestného konania by každá osoba musela spolupracovať s OČTK a pri vydaní odsudzujúceho rozsudku jednoznačne a určito akceptovať uložený trest bez toho, aby táto podala odvolanie, či mimoriadny opravný prostriedok.

Zo správy UVTOS je zrejmé, že odsúdený všetky pravidlá dodržiaval, bol disciplinárne odmenený, pracovne zaradený aj napriek jeho zdravotným problémom a zároveň je celý čas aj v pravidelnom kontakte s rodinou. Akým spôsobom má teda prísť k zisteniu spoločnosti, či uložený trest splnil alebo nespĺnil výchovný účel, keď odsúdeným osobám ani len nedáme možnosť zaradiť sa do spoločnosti a žiť život mimo UVTOS a to len z dôvodu, že tieto využívajú svoje práva. Trestáme ich za to, že tieto postupujú podľa rovnakých predpisov, ktorých dodržiavanie vyžadujeme.

S poukazom na čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uvádza, že nikoho nie je možné prinútiť, aby urobil niečo, čo mu zákon neukladá a zároveň, že každý osoba môže urobiť to, čo nie je zákonom zakázané. V kontexte podaného návrhu na obnovu konania zo strany odsúdeného dodáva, že mu zákon výslovne umožňuje podať návrh na obnovu konania v prípade, ak sú na to splnené podmienky. Je to teda vyslovene možnosť odsúdeného, ktorú pripúšťa zákon. Nemôže byť predsa na ťarchu odsúdeného, že využil možnosti, ktoré mu právny poriadok priznáva a na základe tohto odôvodňovať jeho podmiennečné neprepustenie.

Poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedené pod sp. zn. 1Urtos/3/2021 zo dňa 22.09.2021, z ktorého vyplýva, že správanie odsúdenej osoby pred tým ako nastúpila do výkonu trestu odňatia slobody nemôže poskytnúť ucelený obraz o tom, či došlo alebo nedošlo k jej prevýchove. Vo vzťahu ku konštatovaniu súdu, že odsúdený má podľa jeho vyjadrení len jednu dcéru, staršia dcéra (poškodená) pre neho v podstate neexistuje uvádza, že odsúdený ju nikdy nepoprel ani nepopieral. V rámci uznesenia je uvedené, že odsúdený má informácie o svojej staršej dcére, je s ňou v kontakte sprostredkované prostredníctvom mladšej dcéry, pričom táto žije a pracuje v Rakúskej republike. Odsúdený síce v rámci verejného zasadnutia dňa 18.10.2023 uviedol, že ho dcéra potrebuje, avšak jedná sa o mladšiu, školopovinnú, 16 ročnú dcéru, ktorá je odkázaná na jeho výživu. Zároveň ani nie je zrejmé, z akého dôvodu je vzťah staršej dcéry a odsúdeného predmetom posudzovania naplnenia podmienok podmiennečného prepustenia. Ak by akceptovali aj tento názor súdu znamenalo by to, že odsúdené osoby by museli byť v pravidelnom a vrúcnom kontakte s celou svojou rodinou, najlepšie aj širšou. Domnieva sa, že uvedený názor súdu je príliš formálny a striktný. Odsúdený je v kontakte so svojou snúbenicou a mladšou dcérou, so staršou dcérou sprostredkované, avšak to tunajší súd absolútne nezaujímalo. Zároveň dodáva, že vzťahy v rodine žiadnym spôsobom nemôžu odzrkadľovať to, či trest naplnil alebo nenaplnil jeho výchovný účel.

Uvádza, že súd v rámci rozhodovania o podmiennečnom prepustení prihliadal len na zahľadené odsúdenia odsúdeného, pričom sa nevysporiadal so skutočnosťou, že riaditeľ UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou uviedol, že odsúdený splnil podmienky na podmiennečné prepustenie a zároveň ho aj na podmiennečné prepustenie odporučil. Zároveň sa nevysporiadal ani so skutočnosťou, že odsúdený v rámci

výkonu trestu pracoval, podstúpil liečenie svojej závislosti, je v pravidelnom kontakte so svojou rodinou a zároveň sa zapojil aj do projektu „Šanca na návrat“, ktorý je zameraný na komunikáciu, sebazpoznanie, zamestnanosť, finančnú gramotnosť a právne aspekty. Taktiež súd nevzal do úvahy, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza po prvý krát, pričom toto jedno odsúdenie malo na neho dostatočný prevýchovný účinok, nakoľko správanie odsúdeného v UVTOS je príkladné. Odsúdenému boli udelené odmeny, zapája sa do chodu v UVTOS, nedopúšťa sa žiadnych konfliktov, aktívne sa liečil od svojej závislosti.

Odsúdený naplnil všetky predpoklady na to, aby bol podmiennečne prepustený. Dodáva, že sa jedná o podmiennečné prepustenie, a teda, že v prípade, ak by prišlo k akémukoľvek excesu zo strany odsúdeného malo by to pre jeho osobu len nepriaznivé dôsledky. Má zato, že aj tieto skutočnosti mal súd zohľadniť pri rozhodovaní.

Na základe uvedeného navrhuje, aby Krajský súd v Trnave napadnuté uznesenie zrušil v plnom rozsahu a navrhuje, aby bol odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu.

Sťažnosť bola obhajcom odsúdeného doplnená podaním zo dňa 22.12.2023, kde uviedol nasledovné (skrátene):

Dňa 19.12.2023 bolo na Okresnom súde Trenčín, pracovisku Nové Mesto nad Váhom vo veci obnovy konania vykonané verejné zasadnutie pod sp. zn. NM-1Nt/21/2020. Predmetom obnovy konania je obnova konania, v ktorom bol odsúdenému uložený trest odňatia slobody a ktorý odsúdený momentálne aj vykonáva. Podľa informácií obhajoby bola na uvedenom verejnom zasadnutí vypočutá ako svedkyňa pani F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., ktorá sa po zadržaní odsúdeného starala o jeho dcéry H. a I.. Uvedená svedkyňa pri svojej výpovedi mala poskytnúť nielen nové informácie, ale zároveň aj také, ktoré nie zanedbateľnou mierou spochybňujú samotnú vinu odsúdeného. Nakoľko ale jej výpoveď nebola zaznamenaná v príslušnej zápisnici, ale jej výsluch bol vykonaný len s odkazom na zvukový záznam, tak navrhuje vykonať a oboznámiť (ešte pred rozhodnutím o podmiennečnom prepustení odsúdeného) výpoveď svedkyne F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. zachytenú ako zvukový záznam z verejného zasadnutia zo dňa 19.12.2023 na Okresnom súde Trenčín, pracovisku Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. NM-1Nt/21/2020.

K podaniu boli predložené písomnosti, aby sa s týmito konajúcimi súd oboznámil ešte pred rozhodnutím o podanej sťažnosti, a to návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany UPSVaR Nové Mesto nad Váhom, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 27.11.2023, ktorým bolo uložené J. K., aby mal. H. odovzdala do starostlivosti Centra pre deti a rodiny J., zápisnica z verejného zasadnutia zo dňa 19.12.2023 na Okresnom súde Trenčín, pracovisku Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. NM-1Nt/21/2020, listy maloletej H. adresované odsúdenému ako aj sudcovi rozhodujúcemu v konaní pod sp. zn. NM-1Nt/21/2020.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného vo výroku prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody) na podanie si žiadosti o podmiennečné prepustenie a prvú materiálnu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie), nesplnil však druhú materiálnu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu).

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa pri hodnotení prvej materiálnej podmienky uviedol, že z obsahu oboznámeného hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody nevyplývala žiadna skutočnosť, ktorá by záver o splnení tejto podmienky akýmkoľvek spôsobom spochybňovala alebo vyvracala. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, absolvoval ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, bol trikrát disciplinárne potrestaný

(naposledy 27. júla 2023), nebol disciplinárne potrestaný, je pracovne zaradený a jeho pracovná morálka a prístup k plneniu si pracovných povinností je na požadovanej úrovni. V súhrne možno uviesť, že odsúdený plní stanovené programom zaobchádzania.

Vo vzťahu k nesplneniu druhej materiálnej podmienky uviedol, že odsúdený sa nedostal prvýkrát do rozporu so zákonom v zmysle trestnoprávnej roviny. Predchádzajúce odsúdenia (tresty odňatia s podmienčným odkladom výkonu na skúšobnú dobu) nemali dostatočný prevýchovný charakter, keďže odsúdený vygradoval svoje protiprávne správanie a právoplatne mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Z postoja odsúdeného, ktorý prezentoval i na verejnom zasadnutí pri rozhodovaní o jeho návrhu na podmienčné prepustenie, je zrejmé, že ani po relatívne dlhom období vo výkone trestu odňatia slobody nie je s uloženým trestom stotožnený a ľútosť nad spáchaným skutkom prejavil len s odkazom na „nastavený systém“. Odsúdený má podľa jeho vyjadrení len jednu dcéru, staršia dcéra (poškodená) pre neho v podstate neexistuje. Účelom trestu je i vytvorenie podmienok na výchovu páchatelia k tomu, aby viedol riadny život. V danom prípade však proces vytvorenia podmienok na výchovu odsúdeného nebol doposiaľ zavŕšený. Z tohto pohľadu potom nemožno od odsúdeného očakávať, že by v prípade podmienčného prepustenia viedol riadny život. Jedna stránka veci je podrobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, plnenie si povinností vyplývajúcich z postavenia odsúdeného a druhá stránka je, či si odsúdený uvedomuje z akého dôvodu sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, teda či s odstupom času dokáže nahliadať na svoje minulé správanie ako nesprávne. Odsúdený ani s odstupom času na svoje konanie, ktoré ho priviedlo do ústavu na výkon trestu odňatia slobody nenahliada, o čom vypovedá aj vedené konanie o povolenie obnovy na Okresnom súde Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom a celkový postoj odsúdeného k predmetnej trestnej veci.

Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

Na rozdiel od prvostupňového súdu je sťažnostný súd toho názoru, že odsúdený nesplnil na podmienčné prepustenie ani prvú materiálnu podmienku. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, neboli vyhodnotené správne.

Sťažnostný súd v prvom rade zdôrazňuje, že len dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že bude na slobode viesť riadny život. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. To znamená, že ak sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku.

Polepšenie vyžaduje, aby odsúdený skutočne potlačil záporné vlastnosti a sklony, ktoré ho viedli k spáчанию trestného činu, pričom zmena vnútorného postoja musí byť skutočná, nielen predstieraná, resp. nesmie byť len následkom automatickej adaptácie na prostredie výkonu trestu. V tomto zmysle teda nie je prejavom skutočnej zmeny účelové správanie odsúdeného v súlade s vnútorným poriadkom ústavu na výkon trestu, no bez zmeny vnútorného hodnotového nastavenia. Odsúdený sa síce vo výkone trestu odňatia slobody správa v súlade s vnútorným poriadkom ústavu, ale ako bolo vyššie uvedené, len dobré správanie vo výkone trestu odňatia slobody nepostačuje na konštatovanie polepšenia odsúdeného, dôležitá je zmena jeho vnútorného postoja, najmä k spáchanej trestnej činnosti. Vo všeobecnosti platí, že za situácie, kedy odsúdený neustále popiera spáchaný trestný čin a vinu si nepriznáva, logicky nemohlo doposiaľ dôjsť k zmene jeho vnútorného postoja a tým pádom ani k polepšeniu odsúdeného.

V tomto prípade vyjadrenie odsúdeného na verejnom zasadnutí je evidentne účelové a jeho ľútosť nad spáchaným trestným činom nie je myslená vážne. Z návrhu odsúdeného na podmienčné prepustenie, rovnako ako z podanej sťažnosti je zrejmé, že odsúdený si doposiaľ, ani vplyvom nepodmienečného trestu odňatia slobody, neuvedomil nesprávnosť a protiprávnosť svojho konania, z čoho možno vyvodiť, že doposiaľ nebol u odsúdeného naplnený výchovný a resocializačný účel nepodmienečného výkonu trestu odňatia slobody. K spáchanej trestnej činnosti očividne nezaujíma kritický postoj a túto v plnom rozsahu popiera. Uvedené odôvodňuje konštatovanie, že odsúdený doposiaľ neprevzal zodpovednosť na spáchanú trestnú činnosť, pričom ide o jednu z okolností, ktorá potvrdzuje to, že doposiaľ u odsúdeného nedošlo k polepšeniu, a to v takej miere, aby bolo možné konštatovanie splnenia prvej materiálnej podmienky.

K splneniu materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody dôjde až vtedy, keď sa odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody dobre správa, pretože si uvedomuje nesprávnosť svojho doterajšieho konania spočívajúceho v páchaní trestnej činnosti, je odhodlaný viacej takto nekonať, došlo uňho k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti.

Aj keď je správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v súlade s ústavným poriadkom, je dôvodné skôr konštatovať jeho prispôsobenie sa režimu výkonu trestu odňatia slobody ako vnútornú zmenu v jeho hodnotovej orientácii, o čom svedčí najmä postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti. Odsúdený zároveň počas doterajšieho výkonu trestu nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov, resp. neurobil nič, čím by súd presvedčil, že sa polepšil a prebehla u neho vnútorná zmena v jeho hodnotovej orientácii.

Pokiaľ ide o nesplnenie druhej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, tu sa sťažnostný súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu a vo vzťahu k sťažnosti odsúdeného uvádza nasledovné.

Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Sťažnostný súd konštatuje, že zohľadnenie trestnej minulosti pri podmiennečnom prepustení má význam pri určení pravdepodobnosti správania sa odsúdeného v budúcnosti. Pre zvýraznenie správnosti postupu prvostupňového súdu, ktorý zohľadnil trestnú minulosť odsúdeného a jeho úvah, sťažnostný súd uvádza, že posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného zohľadniť skutočnosť, že sa odsúdený v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. V tomto ohľade nie je rozhodujúce, že odsúdený v minulosti spáchal trestné činy inej povahy a tieto nesúviseli s trestnou činnosťou, za ktorú momentálne vykonáva nepodmiennečný trest odňatia slobody, ale práve to, že sa v minulosti opakovane dopustil trestných činov a nerešpektoval právny poriadok. Možnú recidívu v budúcnosti teda odôvodňuje správanie sa odsúdeného v minulosti, nejde o subjektívny názor súdu prvého stupňa, ale vychádza z objektívnych kritérií, ktorým je odpis registra trestov.

Z hľadiska posudzovania sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti je možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal.

Recidíva odsúdeného nepochybne svedčí v prospech záveru, že predchádzajúce trestné stíhania, odsúdenia ani vykonané tresty na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nezabránili v ďalšom páchaní úmyselnej trestnej činnosti. V osobe odsúdeného možno badať osobu s určitými sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, ktorý ani pod vplyvom mnohých uložených a vykonaných trestov nezmenil svoj postoj k právnemu poriadku a k dodržiavaniu právnych noriem. Riziko recidívy sa u osoby s takýmto spôsobom života javí ako veľmi pravdepodobné a vysoké, preto nemá sťažnostný súd v osobe odsúdeného záruku, že sa opätovne nedopustí protiprávneho konania a bude na slobode viesť riadny život.

Len dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že sa odsúdený polepšil a bude na slobode viesť riadny život, o čom svedčí aj resocializačná prognóza odsúdeného, ktorá je ústavom vyhodnotená ako menej priaznivá. Rozhodnutie súdu o návrhu odsúdeného tak nie je založené len na jeho trestnej minulosti, keďže táto je len jedným z kritérií pre posúdenie splnenia zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie. Pokiaľ bol odsúdený pred spáchaním trestnej činnosti, za ktorú aktuálne vykonáva nepodmiennečný trest odňatia slobody, opakovane súdne trestaný a táto trestná činnosť, z hľadiska jej závažnosti, graduje (v súčasnosti odsúdený vykonáva nepodmiennečný trest odňatia slobody za týranie blízkej a zverenej osoby – svojej dcéry) jedná sa o skutočnosti, ktoré vo svojom súhrne tvoria podklad, na základe ktorého nie je aktuálne možné návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie vyhovieť, a to napriek tomu že odsúdený bol trikrát disciplinárne odmenený a nemá uložené disciplinárne tresty. V tomto smere by nebolo postačujúce ani uloženie primeraných obmedzení alebo povinností v súvislosti s podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré by podľa názoru sťažnostného súdu neboli dostačujúce, a to najmä s ohľadom na osobu odsúdeného, ktorý opakovane neprejavuje rešpekt k pravidlám a právnemu poriadku.

Ďalej je potrebné pripomenúť, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neslúži ako opravný prostriedok proti odcudzujúcemu rozsudku a ani sa v rámci tohto konania nepreskúmava jeho správnosť. Dôvodom na podmienené prepustenie odsúdeného nemôže byť skutočnosť, že bol podaný mimoriadny opravný prostriedok alebo, že existuje výpoveď svedkyne, ktorá priniesla podľa obhajoby do prípadu odsúdeného nové informácie, ktoré nie zanedbateľnou mierou spochybňujú samotnú vinu odsúdeného. Sťažnostný súd pripomína, že pre pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie je nevyhnutné kumulatívne splnenie podmienok definovaných v § 66 Trestného zákona, teda aby odsúdený vykonal príslušnú časť trestu odňatia slobody a počas tohto výkonu svojim správaním preukázal polepšenie, čo nemožno bez ďalšieho stotožniť len s dobrým správaním sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň je potrebná aj danosť reálneho predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude odsúdený viesť riadny život. Podanie návrhu na obnovu konania nijako neovplyvňuje konanie o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko toto nie je zákonom stanovený dôvod na umožnenie podmieneného prepustenia.

Pokiaľ odsúdený poukazuje na to, že riaditeľ ústavu v hodnotení uviedol, že odsúdený splnil podmienky na podmienené prepustenie a zároveň ho aj na podmienené prepustenie odporučil, sťažnostný súd uvádza, že ústav na výkon trestu odňatia slobody neskúma splnenie formálnej podmienky a materiálnych podmienok na podmienené prepustenie, len poskytuje hodnotenie k návrhu na podmienené prepustenie, v ktorom opisuje správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Splnenie zákonných podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je kompetentný posudzovať výlučne súd. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody súd síce vychádza z hodnotenia riaditeľa, ktoré je jedným z podkladov pre vydanie rozhodnutia o podmienenom prepustení odsúdeného, nakoľko reflektuje správanie odsúdeného počas výkonu trestu v ústave na výkon trestu odňatia slobody, avšak je na zvážení súdu, či si odporúčania uvedené v hodnotení osvojí a pri zohľadnení a zhodnotení ďalších skutočností návrhu vyhovie alebo nie. Súd nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzanými závermi a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach.

V závere sa žiada doplniť, že ani osoba, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody po prvý krát ako odsúdený, nemá automaticky nárok na to, aby bola podmienené prepustená. Aj u takejto osoby je potrebné striktné individuálne preskúmať splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok a pokiaľ sa dospeje k záveru, že riziko recidívy je u takejto osoby príliš vysoké, nemôže byť pre absenciu druhej materiálnej podmienky podmienené prepustená.

S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.